

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carovine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

Oglas se primaja po navadnoj cieni. Pisma noka se šalju platjene poštarine. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se novrađaju. Uredništvo i Odpravnitvo nalaze se *Via Capuano* N.º 1909/1.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Godina III.

U Trstu 16 Julija 1872.

Broj 14.

Pogled po svietu.

U Trstu 15 Julija.

U bečko ministarstvo kao da se je ugniezdila nesloga, jer se govorka sad za ovoga sad za onoga ministra, da misli stupiti iz ministarstva. A to obično biva uvijek onda, kad se koje ministarstvo nagne rasipati. Vladine to novine kriju, al nemogu sakriti, da ni ovo ministarstvo nije u stanju umiriti nezadovoljnih narodah, pa da ni njemu neima obstanka, nego od danas do sutra. Medju nezadovoljnike spada sad i narodna njemačka stranka, jer se gorko tuži na vladu, što je imenovala nekoje namjestnike i zemaljske predsjednike, koji joj nisu ni najmanje po čudi. S druge strane, toj se stranci očito spočituje, da namiguje sa susjedom Prusijom, a ona je evo tako okorela, da se već od tog gricla nemari ni prati. Toga radi moglo bi se dogoditi, da se u Beču spomenu slavenskih nezadovoljnikah, ali uvijek viernih austrijskih državljanah, i prije nego li se mislilo. Tim više, što se zadržana iliti federalistična stranka svaki dan sve to bolje oporavlja od zimušjih udaracah. Tako se čita, da su se Poljaci počeli dobro raztrieznjivati te uvidjati, da im neima spasenja nego u obćoj zadrugi svih austrijskih narodah, pak da se sve to bolje približuju svojoj braći Čehom i ostalim federalistom.

Dokle se to čudo zbiva u ovoj polovini carstva, u drugoj kao da se federalizmu i korenje podsjeća, jer se naša braća Hrvati konačno mire na temelju dualizma sa susjedni Magjari. Toga radi magjarske novine nemogu da donahvale popustljivosti i politične mudrosti hrvatskoga sabora. Nas bita magjarska hvala gorko zabrinula, kad nebi bili do kraja uvjereni o žarkom domoljublju narodne stranke, pak se čvrsto nadali, ako se Magjari vesele, da i Hrvati znaju što rade. Cilj hrvatskih rodoljubah jest, izvesti domovinu na budi kakav čistač, da već jedanput zna, gdje se nahodi, pak se stane ozbiljno preporadjati; kao takodjer pomiriti Hrvate s Hrvat, da mogu svi bolji sinovi naroda složno raditi na polju prosvjete i napredka. Pa to kao da će im i poći za rukom, ako budu htjeli Magjari biti ljudi s ljudi. Jer kad nebi, tada su već sad zemaljski zastupnik Dr. Makanec i njegovi drugovi, naznačili Hrvatskoj put, kojim će joj trebati, da spasi sebe i slavensko pravo u Austriji.

Temelj pomirenja je položen u adresi, koja je bila de- vetoga tekućega mjeseca u desetoj saborskoj sjednici prihvaćena većinom glasovah od narodne i unionistične stranke, a jedanaestoga od predsjednika preuzv. g. Mažuranića i od prvog podpredsjednika g. Živkovića u Beču caru izručena. U toj adresi Hrvatska priznaje, žalibože bez ikakve garancije, pravovaljanost zakona od 1868. godine, samo išće, da se nekoje točke tog zakona poprave i popune tako, kako će joj biti moguće u zajednici s Ugarskom uspjevati i napredovati. Pa dočim je sabor, stojeć na tom tlu, izabrao svoje triest i jednoga poslanika za skupni ugarski sabor, izabrao je takodjer kraljevinski odbor, koji će se imati dogovarati sa sličnim odborom ugarskim, da se poprave i popune gori rečeni zakoni. Usljed toga u adresi se spominje sjedinjenje Granice, Dalmacije i Rieke, dakle cjelokupnost Trojedne Kraljevine; spominje se, na dalje, banska čast i uređenje novčanah odno- šajah izmedju Hrvatske i Ugarske; spominje se, na koncu, način zastupanja na ugarskom saboru, koji zateže djelovanje sabo- ra hrvatskoga. Kralj je na tu adresu povoljno odgovorio. Sad

ćemo viditi što će na nju odgovoriti ugarski sabor, pa po tom suditi i uspjeh dosadanjega hrvatskoga saborovanja.

Jedne ruske novine pišu, da Rusija nije bila nikad protivna austrijskoj Austriji, nego njemačko-magjarskoj Austriji. Da neka Austrija zadovolji svojim Slavenom, pak da joj neće ni ruskoga ni franceskoga prijateljstva nitko oteti.

Obćinski zakon istarski.

(Dalje)

(Vidi brojeve 1, 2, 6, 7 i 11.)

Evo nas, gdje se vraćamo na one četiri točke prvoga diela našega obćinskoga zakona, koje smo bili preskočili jedino zato, da prije raztomačimo našem u Istri narodu izborni obćinski red, kao stvar po našem sudu siluju i potrebitiju. Prva od tih četirih točakah (punti) govori o području obćinskoga odbora (deputazione comunale). Evo dakle toga područja (attribuzioni).

Obćinski odbor upravlja obćinom u ime obćinskoga zastupstva, te izvršuje njegove odluke i naredbe. Načelnik iliti glavar (podestà) nadzire i ravna sve poslove, koji spadaju u područje obćinskoga odbora. Zato je dužnost obćinskih odbornikah iliti savjetnikah (consiglieri comunali), pomagati načelniku i biti mu na ruku u svem i svačem, te pod njegovu odgovornost vršiti sve njegove naredbe. Svi obćinski činovnici (plaćnici) i poslužnici su podvrženi načelniku, koje on drži u redu te nastoji, da izpunjuju svaki svoju dužnost točno i redovito. Njemu pripada pravo dignuti privremeno sa službe i one činovnike i obćinske poslužnike, koji su po zakonu primili svoju službu iz rukuh samoga obćinskoga zastupstva; ali dignuti jih sasvim i konačno iz službe, to pravo pripada jedino obćinskomu zastupstvu. Obćinsko zastupstvo može odrediti, ako je to nužno iliti potrebito, da taj i taj izberivi obćinar, il više njih, u tom i u tom mjestu budu načelniku na ruku u obavljanju njegovih dužnostih, najme redarstvenih (polizia) i upraviteljnih. Svaki izberivi obćinar je dužan podložiti se toj naredbi po načelnikovu predlogu sve do druge obnove obćinskoga zastupstva. Ti izvanredni pomoćnici moraju se u obavljanju svojih dužnostih držati načelnikovih zapovjedih.

Načelnik zastupa obćinu u izvanjskih odnašajih i dopisuje službeno (d'ufficio) u svih njezinih poslovih. To će reći, da u ime obćine govori i odgovara ustmeno i pismeno državnim i pokrajinskim oblastim, stranim iliti tudjim obćinam i svim strancem, s kojimi ima obćina kakova posla. Pisma, kojimi obćina uzima na se kakvu dužnost naprama trećim osobam, moraju da budu podpisana od načelnika i od jednoga odbornika. Ako li je pak stvar toli važna, da se nemože obaviti bez dozvole cicloga zastupstva, ili bez potvrde više oblasti, tada se mora u pismu očito kazati, da se je ta dozvola, il odnosno potvrda postigla, a pismo podpisati izvan načelnika još i dva odbornika.

Načelnik pripravlja i predlaže odboru sve one stvari, koje se imaju u njem pretresivati. On izvršuje sve zakonite odluke i naredbe obćinskoga zastupstva, a traži iliti išće višju potvrdu za one, koje se bez te potvrde nemogu ovršiti, il ako sudi, da je obćinsko zastupstvo prekoračilo granice svoje područnosti.

Načelnik upravlja obćinskim imetkom i nadzire porabu i upravljanje obćinskih dobarah; upravlja obćinskim zavodi

(istituti comunali), a nadzire one, koji se sami upravljaju; ravna i nadzire občinska poduzetja (imprese) i odlučuje u svim občinskih poslovih, koji ne spadaju u područje zastupstva; skrbi za uboge polag obstojećih naredbah. Jedna od prvih dužnosti glavarevih ili načelnikovih jest, obavljati mjestno redarstvo (polizia locale), to jest, skrbiti u občini za red i poredak, u koliko nije to vlada po zakonu sebi zadržala te izručila svojim opravnikom. U tom se mora glavlar vladati sasvim po obstojećih zakonih. On je dužan proskrbiti na vrijeme za naredbe reda i poredka i opredieliti potrebiti u tu svrhu novac. U svim okolnostih, u kojih nedotieču občinske naredbe il občinska moć za red i poredak, a najme u vrijeme kakve kužne bolesti, načelnik je to dužan javiti odmah kotarskoj političnoj oblasti.

Izvan toga dužan je načelnik obavljati i one stvari, koje su od vlade občini izručene (attribuzione delegata). On se ima u tom vladati po zakonu, il po naredbi od oblasti. Ako je pak način obavljanja tih stvari prepušćen od vlade posvema il dielomice na volju občini, tada se mora vladati po naredbi i odluci občinskoga zastupstva. U sili i kad mu nedostaje vremena svjetovati se sa občinskim odborom, prosto je načelniku raditi i svojim svjetom, ali tada je dužan gledati, da mu to što prije odobri občinsko zastupstvo. Kad je tko zakrivio što proti obstojećim zakonom i naredbam redarstvenim, spadajućim u područje občinsko, a prestupak nije kazneno vrsti, tada pravo pedepsati kriveca pripada načelniku i dvima odbornicima. Izvan globe (multe) i zatvora, kad se tko susteže platiti što dugugo, drugimi se pedepsami nemogu služiti. U obavljanju mjestnoga redarstva, može načelnik zaprietiti globom od 10 f. ili zatvorom od 48 urah, kad su takove okolnosti, da se izpunjenje njegovih zapoviedih nemože bez obće pogibeli nikako odgoditi ili odložiti.

U obavljanju svojih službenih (d'ufficio) dužnostih načelnik je odgovoran občini i vladi. Občini za občinske stvari a vladi za one, koje je občini izručila, da jih obavlja. Na ta odgovornost ne veže samo načelnika, nego i občinske odbornike (consiglieri) i sva ona lica, koja il nisu nikako, il nisu kako valja izpunila načelnikove zapovjedi. Drugi put ćemo govoriti o občinskom gospodarstvu i o občinskih namotih (imposizioni comunali).

D o p i s i.

Iz srednje Istre.

Neka naši susjedi govore, koliko jih volja, da je niš i Naša Sloga i oni, koji nam ju šalju: ipak valja reći, da je ona u kratko vrijeme probudila i preobrazila narod, gdje se god čita. Jer u Istri nije naš narod znao do sada ni tko je ni što je, nego se dao ludo od svakoga tlačiti i gaziti; a sad evo, ne samo da zna i tko je i što je, nego je počeo na temelju zakona iskati i svoje pravice. Tomu su najbolji dokaz sliedeće viesti.

U nekoj občini srednje Istre bila je škola još od Štadionovih vremena, pa sve do lani u našem materinskom jeziku. Da je to bilo pravo i Bogu drago, to mora priznati svaki, koji ljubi istinu i pravicu. Jer u toj občini živi od vieka na svojem i od svojega sve sam čist Slaven, izvan dvojice talijanskih obiteljih ili familijah u mjestu, koje su se odnekud tamo doselile, bit će mislim treće koljeno. Dokle je bila škola crkvi u rukama, u toj se je školi učilo pomalo i talijanski, ni za drugo nego za ljubav te dvojice talijanskih obiteljih; jer je naš narod milokrvan narod, pak se nije rad zamjeriti nikomu, a kamo li susjedu, s kojim živ pod istim krovom stanuje, a mrtav će na istom groblju poživati. Ali, ako je takav naš narod, nisu takovi drugi narodi. Oni hoće da zapovjedaju, kamo god dojdju, jer evo što se je dogodilo.

Kad se je ono predlani i lani počelo i u školi na ustavnu (alla liberale!) gospodariti, naš je materinski jezik bio odmah protjeran iz škole gori rečene občine, a mjesto njega uveden čisto talijanski, valjda ni za drugo nego jedino zato, što u toj občini žive i dvojica talijanskih familijah. Vi ćete me pitati, da tko sad uzdržuje tu talijansku školu? Na to vam pitanje od-

govoram, da ju uzdržuje naš narod iz svojega džepa i sada kao i do sada, s tom samo razlikom, što ga sad stoji ili ti košta 400, a dosad ga nije koštala nego 100 f. na godinu! Sad mi recite, da li nisu naši susjedi pravedni i duševni ljudi? Dakako da jesu, kad ovako tudjom mukom školaju četvero petero svoje talijanske djetce, dočim poradi toga sva ostala netalijanska u občini djetca moraju, da odrašćuju u gluposti i neznanstvu.

Ali, ako su naši susjedi mislili, da je naš u Istri narod još uvijek onako *na pravu*, kao što je nekad bio, to su se ljuto prevarili. Jer, što bi se u sličnih okolnostih svagdje na svijetu dogodilo, to se je dogodilo i tu. A to jest, da su roditelji odlučili, uprti na §. 19. temeljnih carevine pravah, da oni neće da šalju svoje djetce u talijansku školu. Prietilo im se globom ili multom, ako se nebudu zakonu pokorili, al su oni jednako odgovarali, da nema zakona proti zakonu, ni prava proti pravu. Ako se ga tko drži, da se ga drže i oni, pa mirna zemlja. Na to im nisu znali šta drugo, nego su jih tužili kotarskomu kapitanu. Kapitan, jih pozvâ, a oni mu rekoše, da ne šalju zato svoje djetce u školu, što im u talijanskoj školi badava vrijeme gube. Nego neka g. kapitan zapovjedi, da se škola drži u njihovom materinskom jeziku, kao što to. §. 19. temeljnih carevine pravah očito naredjuje, pak da će njihova djetca biti uvijek prva u školi, na koju i oni troše, a neimaju od nje nikakve koristi. Kapitan je čovjek, pak im nije mogao dati nego pravo; al im je rekao, da im nemože pomoći, jer da je tako odlučilo njihovo zastupstvo. I gle, svi oni roditelji, koji se zakonu drže, pak neće da šalju svoju djeteu u talijansku školu, bili su podvrženi globi od 1 f. i 30 nvč. i odmah zatim rubani.

Ali muka je svakomu na pravdi trpiti. Zato su i oni odmah pisali školskomu nadzorništvu, proseeć ga, da im se ta globa prosti, a na temelju §. 19. temeljnih carevine pravah uvede u školu njihov materinski jezik; neka se to proglaš i na ulici (placi), pak da će oni početi udilj svoju djeteu redovito u školu pošiljati. Ali uspjeh te molbonice bio je taj, da su morali platiti globu od 1 f. 30 nvč. a izviše zaprietjeno im je globom od 5 f., ako nebudu slali svoje djetce u talijansku školu. Sila kola lomi, pak su se nekoji i podvrgli toj nadzorničkoj naredbi, ali se svojih pravica nisu odrekli, nego su dapače odlučili pisati na namjestništvo (goveran), ako li pak nebude ni to pomoglo, onda ravno u Beč na visoko ministarstvo. A to im i ja svjetujem. Samo se neka nikoga neboje, jer pravo je pravo, dokle god postoji §. 19. temeljnih carevine zakonah; a prositi i iskati svoje pravice, jest svakomu slobodno, pa i njim.

Ali na koncu jih moram ipak nešto pitati za njihovo dobro. A to jest, da li znaju, koji je onaj istočni grieh, poradi kojega i oni i naša ostala braća u Istri toliko trpe? Taj grieh jest, što nisu u vrijeme izborah u občinsko zastupstvo svojih ljudi izabrali. Jer po zakonu, občinsko zastupstvo ima pravo odlučiti, u kojem jeziku hoće da se djetca u školi uče. Tim kad bi bili zadnji put izabrali svoje ljude, sad bi imali školu, kakvu bi sami hotjeli. Ali što nisu učinili onda, neka učine prigodom dojdućih izborah, pak će sami gospodariti u svojoj kući. Nego oni mogu nagovoriti i svoje sadašnje zastupnike, neka taj občinski zakon tako prekroje, da bude pravo i jednim i drugim. A zato im netreba drugo nego skupiti se po zakonu u tabor ili pučki sastanak, učiniti odluku i predati ju pismeno občinskomu zastupstvu, koje je neće moći, nego uslišati.

Što sam ovdje toj občini rekao, to velim svoj ostaloj braći u cijeloj Istri. I tim svršujem.

Svašta ponešto.

* Bogastvo sjedinjenih državah amerikanskih, računalo se god. 1850. na 7 milijardah (sedam tisućah milijunah) 135 milijunah 760.268 dolarah; 1860. na 16 milijardah 157,616.068; dočim je ljeta 1870. naraslo na 29, 975,781.310 dolarah, ili po prilici na šestdeset tisućah milijunah našega novca. — Kod nijednoga naroda ovoga svijeta nije se jošte opazio nikada ovako veliki skok u bogatstvu, kao kod puka

amerikanskoga. Ovako mogu napredovati samo slobodni narodi, kojim uz bok stoje dobre škole, kao Amerikancem, koje bismo morali u svem i svačem i mi slijediti, želimo li se dovitii boljoj budućnosti.

* **Najveća ura na ovomu svijetu**, biti će nedvojbeno ona, koja je na parlamentskoj kući u Londri. Četiri kazala ote ure, imadu u promjeru 22' (noge, stope) iliti dobra 3 1/2' (sežuja, klastira). Svakog pol časa (minuta) pomakne se rt (punta, špica) kazala (cagara) za 7 palacah. Ta ura, koju valja navijati puna dva sata, ide 8 1/2 danah, nu nebije ure nego samo 7 1/2 danah, pak tim pokazuje, da ju valja nategnuti ili naviti. Šetaljka (pendul) joj je dug 17', dakle malne 3 mu ure biju, visok je 8 a u promjeru mu širina iznaša 9 nogah, teži (peže, važe) 15 bačvah (300 ceutih), bat pako, koji po njemu udara, 4 centa.

Neukû Nauka.

Korist pčelarstva.

Kako je pčelarstvo koristno, tko se zna umno njim baviti, vidi se najbolje iz slijedećih brojevah. — Neumorni pčelar g. Grimm u Americi pridjelao je 1870. godine 22,725 libarah meda u vrijednosti od 4,000 dolarah (dolar = 2 f.); povrh toga vrgla mu je prodaja 340 rojevah talijanskih pčelab 3,000 dolarah; a prodaja voska i mnogobrojnih maticah iliti pčelaskih kraljicah drugih 3,000 dolarah; dakle svega skupa 43,000 franakah. — Lani je Grimmova kei, djevojče od 17 godinah, nastojala na selu svog oca 100 košnicah i pridjelala 10 barilah meda, dakle okolo 3,700 libarah. Ona veli, da je lani pridjelak triuh pčelnjakah njezina oca, što broje 290 košnicah, dao 35 barilah meda izeidjena, a 12 do 15 neizeidjena; odviše da je 290 košnicah dalo 324 roja, tim računa, da ima čista dobitka do prieko 40,000 franakah. — Tu treba baš reći, da tko umie, njemu dvie, a u Americi je gojitba pčelab dotjerana do skrajne savršenosti. Iz ovoga neka vidi naš narod, što mogu zajedno muka i nauka, pak neće bit vazda potreban kore hleba.

Koliko može snesti jajah jedna kokoš,

izračunao je neki umni gospodar ovako: Pojedina kokoš imade do 600 malib jajacah, od kojih, kad kokoš ponaraste, prvoga ljeta snese 20, drugoga 120, trećega 135, četvrtoga 114 velikih jajah. Počim u slijedećih 4 godinah, kokoš nese svake godine za 20 jajah manje, tako da u 9. godini jedva jih snese 10; preporučuje, da se jedna kokoš više od 6 godinah ne drži, jer da gospodaru neima od nje nikakove koristi a ostarelu nitko rado nekupuje.

Dobar miesanac gnoj za vinograde.

Znajući, da neima boljega gnoja za čokoće (trsje) od njegova mladja, (mladice), imalo bi se mladje u tu svrhu bolje upotrebljavati, nego što se to obično čini. Naš seljak zatrpja grabe ili rupe na putu s trsovim mladjem, odkud neima nikakove koristi. S toga činimo na tu okolnost naše vinogradare pozorne i sad, gdje će se zeleno mladje prisjećati imati. Ono tvrdo mladje, što pred marhom (blagom) preostane, sasieče se na komadiće te se sbaca na kup medju ostalu zemlja i trulež, pa ako ga pokadšto gnojnicom zaliješ, struut će u najbolji za vinograd gnoj. To isto čini i sa starim mladjem (rožjem) kod rezitbe vinograda.

Da ti se rana brzo zacieli

metni na nju tanki komadić frižke slanine (špeha), te ju o-motaj dobro platnenom krpom. Za nekollko danah nestati će ti rane,

Da ti kruh posvema neizpljesnivi

metni ga, čim se pljesnivost pojavi, u razgrijanu peć, te ga ostavi unutra do 2 sata. Peć nemora tako silno razgrijana biti, kao što kod pečenja. Kruh ti nakon toga neko vrijeme nepljesnivi.

NOVINARSTVO.

Tko se je rad zabaviti što krasnijim i poučnijim hrvatskim čitanjem, neka se predbroji na list **Vienac**, što izlazi u Zagrebu svakog tjedna jedanput, a nestoji nego 7 for. na godinu. Ovo je list, koga je isto onako liepo vidjeti na stolu svećeničkom, kao u rukama kuće gospodara i naše mladeži jednog i drugog spola. Zato ga što vruće preporučujemo i našim rodoljubivim svećenicom i svim našim imućnijim kućam.

Različite viesti.

* (Zemaljski odbor istarski), kako čitamo u *Osservatore Triestino*, podielio je učeničku podporu (stipendij) *Ivanu Kirinčiću* iz Krka, učeniku II. razreda na nižoj pazinskoj Gimnaziji, i *Venanciju Sikiću* iz Oprtlja, učeniku III. razreda na piranskoj Realki, 100 f. svakomu.

* (Doznajemo iz Istre), da su se dogovorili Lindarci, Pičanci i Gračišćani, koji sad spadaju pod pazinsku Podestariju, da ćeju prigodom budućih občinskih izborah izabrati u občinsko vijeće sve samo svoje ljude. Tako valja, dična braćo naša! Napred, samo napred na stazi pravice, istine i zakona; pak će Bog i nam dati, da budemo svoji u svojoj kući. A vas će vaša djeca u vaših grobovih blagoslivljati i vaše ime od koljena do koljena dično spominjati. A to zato, jer je občina početak i temelj narodnoga života, i tim svakojakoga blagoslova i napredka. Samo gledajte da u Pazinu i nablizu Pazina izaberete toliko naših naučenih iliti pismenih ljudih, koliko jih treba, da stupe u odbor iliti delegacion, da vam nebude zastupstvu prigovora od nikoje strane. A to će vam bit lahko, jer jih dobro poznajete, pak vam se netreba nego s njimi dogovoriti i sporazumiti. Nevjerujte onim, koji vam vele, da bez odvjetnikah iliti advokatah zastupstvo nevalja, jer to u zakonu nigdje nestoji. Što stoji jest, tko je u zastupstvu, taj da občinom ravna. Učinite dakle, kako ste se dogovorili, a tako neka učine i ostala braća u občini, pak ćete vi i nitko drugi njom ravnati i vladati, i voda će opet teći, kud je nekad tekla. I u to ime Bog pomoz!

* (Tabor u Dalmaciji.) Rodoljubi u Boki kotorskoj rade od nekoliko vremena na tom, da što skorije drže narodni sbor, te su već i držali predhodni dogovor. Talijomani već sada rade proti tomu taboru i nastoje ga osumnjčiti. Nu nadati se, da se narodnjaci neće dati smesti tudjimi spletkanego li o svojih potreboćah i željah.

* (Pobjede narodnjakah u Dalmaciji.) Kod obnove občinskoga zastupstva u Šibeniku i Rabu pobjedili su narodnjaci. U Rabu su Talijanomani, videći da moraju propasti, ostavili občinsku dvoranu. Živili hrabri Šibenčani i Rabljani!

* (Kotarska realna gimnazija.) podignut će se, kako pišu "Nar. Listu", na veliku gimnaziju.

* (Uredovni jezik obćinah u okružju kotorskom.) "N. L." pišu iz Kotora, da je bečka vlada pozvala obćine, da se izjave, kojim jezikom žele uredovati; gradsko vijeće kotorsko zaključilo je hrvatsko-srbskim jezikom, ćirilskimi ili latinskimi slovi prama potrebi, samo su tajnici obćine Risna i Krtole odmetnuli se od svoga naroda i odgovorili vladi, da u ta dva mjesta imaju jednako pravo srbski i talijanski jezik, pa da će ih jednako upotrebljavati!! To će biti valjda zato, što oni neznadu jezika narodnoga, a ipak vuku plaću od naroda. Nu tajnici dali su taj odgovor bez občinskoga vijeća, pa će ih ovo pozvati na odgovornost za slične odgovore.

* (U Murteru u Dalmaciji) otvorila se dne 30. svibnja narodna Čitaonica, da bude ročišće i prijateljsko sastanišće svim rodoljubivim i za napredkom blepečim dušam. Zasnovali ju i osnovali sami seljaci, ter tim pokazali, kako bistro shvaćaju duh vremena. Slava vrlim Murtercem!

* (Goričko politično društvo Šoča) priredit će u goričkoj okolici narodni tabor, u kojem će se iskati od vlade, da predloži goričkomu saboru tako zvane temeljne članke glede narodnosti, što bjehu pod ministrom Hohenwartom predloženi saboru českomu.

* (Spomendan krunjenja kralja Zvonimira.) Dne 9. oktobra 1876. bit će upravo 800 godina, što bijaše krunjen (9. oktobra 1076) Zvonimir, prvi kralj hrvatski, u crkvi sv. Petra u Spljetu, u našoj krasnoj dalmaciji. Hrvati su dakako imali i do tada svojih vladarah, koje su kraljem nazivali; ali biti krunjenu crkvenim obredom, ta je sreća prvoga zapala kralja Zvonimira. Otkrudio ga jedan kardinal u ime pape Grgura VII. koji mu je poslao i kraljevsu krunu, a uz krunu kraljevski stieg, mač i žezlo. Ovaj događaj, koji spominje vas hrvatski narod svoje slavne prošlosti, imao bi se što sjajnije svetkovati u cijeloj zemlji. Zato bi bilo veoma shodno, da se naši prvaci stanu već sad dogovarati, kako će se taj dan dostojno proslaviti.

* (Magjari i saborski izbori.) Dokazalo se, da je prigodom posljednjih izborah ostalo na mjestu ubijenih 50 ljudi, 200 teško, a preko 1000 lahko ranjenih. Pak će još tkogod podvojiti, da nije ovo maleno, al tim oholije magjarsko pleme, pozvano širiti svoju izobraženost iliti civilizaciju po istoku!?

* (Na Cetinju) ustrojila se vojna glasha (banda) od samih mladih Crnogoracah, a u *Ljubljani glasbena matiča* za podporu i uzgoj slov. narodne glasha. Ovo je opet novi dokaz, kako naša braća rade oko napredka svih granah narodnoga života. Živili!

Poziv na predplatu.

Pozivamo i opet svakoga, koji želi i nadalje držati ovaj list, a nije predplatio nego za prvo poluljetje, da to što prije učini i za drugo, jer cemo mu drugač morati obustaviti daljnje pošiljanje. Tim više prosimo one naše predbrojnik, koji nam nisu još ni prvoga poluljetja poslali, da nam izvole zajedno poslati prvo i drugo, da tako uzmognemo učinjene troškove izplatiti.

Uredništvo.

Sa tršćanskog tržišća.

Šenica, premda se je mnogo uvozilo, uzdržava svoju prvašnju cieniu; kukuruzu pako opala ciena na 4 f. 90 nvč. do 5.30, za 116 f. Cent kafe Rio f. 49.75—50 f.; cukara tučena f. 24.25—25 f.; — piriča (oriže) f. 8.25—50 nvč.; — vune (neoprane domaće) f. 37.50—38 f.; — kožah volovskih i kravjih f. 73—76, telećih f. 117—120, komad janjećih 70.89 nvč. — Cent masla f. 48—55; toja f. 27—28, — masti f. 27—30, — slanine (amerikanske) f. 25—27.50; — voska f. 109—116, — listja lovorike (javorike) f. 4.50—11 f. — cunjah (canjkah) f. 13—50., — rija f. 4.25—5 f. — Ulju, šiskam i čahuricam ciena je kao u posljednjem izvješću.

Tiskarnica Weis jest sad u rukama sinovah K. Amati.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 1 do 15 Julija.

Dojadrili u — iz

Trst: *Angeliki, Pietro*, Njukastla — *Mosè Montefiore, Loita* — *Kubitič, Taganroga*.
Alesandrija: *Trident, Diana, Trsta* — *Civilti, Costante, Vodja, Kardifa* — *Orceto, Marsiljo*.
Amburg: *Grazia, Buenosayera* — *Alcesto, Bahijo* — *Nilo, Marsiljo*.
Anversu: *Carlo S., Pernambuco* — *Genio, Njukastla* — *Flegon, Almorijo*.
Bona: *Accorto, Marsilje*.
Carigrad: *Draga Ancla, Giurgeva* — *Fa, Algira* — *Elena C., Patrasa* — *Melhiore, Marsiljo* — *Elce, Kardifa* — *Peljesac, Kurčule* — *Hennoch, Siro* — *Vojvoda, Georgia, Taganroga* — *Tom, Trsta*.
Cet: *Unione, Kaljara* — *Amata P., Trsta*.
Dublin: *Figlia Jenny, Odese* — *Ouvre, Njujorka*.
Dunker: *Speme, Forcarah*.
Falnut: *Nohor, Akyaba* — *Erminia, Jaffe* — *Ester, Kostance* — *Inciato, Carigrada*.
Filadelfju: *Lete, Marsilje*.
Flesingu: *Assoluto, Bona*.
Glucestar: *Cav. Spardelli, Sulino* — 5 *cugini, Poti* — *Tebro, Ales*.
Kardif: *Danica, Malte* — *Ursula, Kartagene*.
Karloforte: *Maria Ana, Ceta*.
Kork: *Voluntas, Ales*.
Leit: *Italo, Gallipoli*.
Liverpul: *Dante, Ales* — *Zio Giorgio, Odese* — *Angelica, Bahija*.
Londru: *Atma, Ceta* — *Armida, Trinidada*.
Maltu: *Ricardo, Njukastla* — *Carlo Boromeo, Marsilja*: *Anteo, Mararona* — *Danae, Brljanske* — *Tito, Enosa* — *Alb, Premuda, Njujorka* — *Maria S., Bulama* — *Cettinje, Senja*.

Njujork: *Rebela, Njukastla* — *Nina, Kardifa* — *Martin, Borda*.
Njuport: *Ana, Sulino*.
Odesu: *Grad Zagreb, Njukastla* — *Luka, Marsiljo* — *Padre, Gregorius, Carlotta Fanny, Vesta, Carigr.* — *Kalk, Adele, Kardifa*.
Rošfort: *Veglin, Trsta*.
Salonté: *Nova harnost, Kavalo* — *Sretan, Dunsajago* — *Domenico, Filadelfjo*.
Smirnu: *Fanny P., Marsilje* — *Alessandro Carigrad*.

Ođadrili iz — u

Trsta: *Ivo, Carmella B., Cet* — *Bar. Vranicani, Medea, Bordo* — *Iris, Soriju* — *Giolomo, Riojancira*.
Alesandrije: *Janjina, Coiet, Bice, Equo, Nimrod, Natale S., Francika O., Carigr.* — *John, Mira, Ingl.* — *Etodie, Beruti* — *Milš, Trsta* — *Lisa, Santonina* — *Atlas, Katanija*.
Algira: *Adelina B., Trst*.
Bebihéd prošli: *Margellina, Remedio* iz *Grimsbja* za *Ales*.
Brljanske: *Os, Majus, Kork*.
Carigrada: *Josip Strassmayer, Mosorsha vila, Adelina, Ant. Luca, Pierano, Bar. Eitwos, Marino, Margarita, Casimiro C., Proserpina, Durina, Madre Maria, Bortolino, Nuovo Arturo, Ruth, Toni C., Kork* — *Mali Ivo, Maltu* — *Europa, Oimpu, Poti* — *Slavonija, Azov* — *Patrizio F., Ghiamek* — *Penelope, Nuovo Nicoletto, Dunav* — *Slavjansku, Trobisondu* — *Petrostava, Alois, Marsilju* — *Marietta, Andriana, Puler, Trst* — *Puce P., Kré* — *Andrié, Burgas* — *Motilde, Lušnji* — *Lauro, Tulcu*.

Ceta: *Egle, Oran* — *Oskar, Barica P.* — *Portsaid* — *Cristoforo Romano, Ales.* — *Pompa, Para*.
Falnut: *Antonio, Stokton* — *Navjestnik, Svanseju* — *Providio, Glasgov* — *Gius. Antonio, Glucestar*.
Gibraltara: *Turtaro, Bordo* — *Ati, Hul* — *Mimi, Njujork* — *Nouto,* —
Grinoka: *Guzella, Batum* — *Decio, Ales*.
Kardifa: *A. F. Luković, Reu, Ibrailu* — *Trino, Njujork* — *Taganrog, Krf* — *Cam, Galaz*.
Kingstona (Jamaiko): *Baltasar, Milk River*.
Kingstovna: *Teofrasto, Amsterdam* — *I dabrovački, Leit* — *Supplice, Vaterfort* — *Aquitone, Belfast* — *Serug, Vhardingen*.
Malte: *Ana S., Filomena, Paulus, Ingl.*.
Marsilje: *Dika, Trst* — *Ruben, Carigr.* — *Velimir, Costantino Elena, Smirnu* — *Soko, Mercedes, Ortensia, Buenosayores* — *Catina R., Filadelfju* — *Tancredi, Gariš* — *Ella Profeta, Ales*.
Njujorka: *IV dabrovački, Grad Senj, Kork* — *Salmucello, Granton* — *Gius Rocco, Trst* — *Tur, Vaterfort* — *Arfaxad, Trst*.
Odese: *II dabrovački, Paolina, Kork* — *Celestina, Lušinj* — *Noè, Nikolajev* — *Maria D., Rieku* — *Vjerjuka, Jadransko more* — *Maria R., Nettuno Marsilju* — *Armonia, Cet*.
Riojantra: *2 Brädar, Gibraltar* — *Unione S, Pernambuco*.
Šilda: *Pepinu B., Invergordon*.
Taganroga: *Jugoslav, Ingl.*

Dardaneli prošli — za

Lusignano, Ingl. — *Libero, Enos* — *Ardito, Dalmaciju*.

U Cadixu utonuo je bark aus. *Milica*, kap. *Vukasović*, a u Sulini izgorio bark *Rodolfo*, kap. *Capponi*, — mornarica se sva spasila.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 15 Julija 1872.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carški dukati (cekini)	5.31	5.32	5.32	5.32½	5.32½	5.32½	—	5.32½	5.32	5.31½	5.32	5.32	5.31	—	5.31	—
Napoleoni	8.89	8.89	8.90	8.90	8.90	8.89	—	8.88½	8.88	8.86	8.88	8.88	8.85	—	8.84½	—
Lira Ingleske	11.16	11.15	11.16	11.16	11.17	11.16	—	11.16	11.15	11.15	11.16	11.17	11.14	—	11.13	—
Srebro prid (aggio)	108.73	108.85	109.10	109.15	109.15	109.25	—	109.25	109.—	108.85	109.—	108.75	108.85	—	108.65	—

Izdavatelj i odgovorni urednik **A. Karabalc.**

Tisk. Sinovi K. Amati.